

**ERNST
EN HUMOR IN EEN
MENSENLEVEN**

ISBN: 9789402174014

Voorwoord

Een mensenleven bestaat uit een serie van gebeurtenissen en activiteiten. Vaak zijn die voorspelbaar, want het blijkt dat sommige ervaringen vaak door dezelfde schijnbaar logische activiteiten worden opgevolgd. Wanneer dat vaker gebeurt, heet zo'n ontwikkeling een 'leerproces'. En wanneer een dergelijk leerproces verankerd wordt in een leven, heet dat dan 'ervaring'. Doch vaak is een dergelijke waarneming volstrekt onvoorspelbaar en staat hoegenaamd op zichzelf. Je neemt iets waar, bestudeert dat korter of langer en leeft verder. Maar wanneer je tegen een onverwachte situatie aanloopt en je blijft daar even bij stilstaan, omdat die om wat voor reden dan ook een indruk op je heeft gemaakt, kun je met een beetje fantasie uit die waarneming een verhaal destilleren.

Dat heb ik tijdens heel mijn leven geprobeerd.

Ik zie iets opmerkelijks.

Er valt mij iets ongewoons op.

Dan laat ik mijn fantasie daarop los en voordat ik het weet, is een zogenaamd op zichzelf staande waarneming plotseling uitgegroeid tot een verhaal. Op die manier heb ik vele jaren aan een stuk die waarnemingen op papier gezet en ik ben van mening dat het tijd wordt u als lezer te laten meegenieten van wat ik in mijn leven aan onverwacht opgedane ervaringen heb beleefd. Velen van u hebben dezelfde ervaringen opgedaan.

Verwacht in dit boekje geen opgeklopte verhalen, maar dagelijks voorkomende ervaringen die u en ik tijdens ons leven dagelijks meemaken.

Proloog

Hoe het allemaal begon,

Op de Vliegbasis Eindhoven, waar ik acht jaar heb gediend, werd door het Basis Informatie Centrum (BIC) maandelijks een personeelsblad uitgegeven met de titel: 'Were Di'¹. Daar was ik ook op geabonneerd. Toen het BIC mij erop attendeerde dat ik mijn maandelijkse financiële bijdrage niet had voldaan, heb ik hen op een wat ludieke wijze duidelijk gemaakt, dat het raadzaam was hun administratie eens onder de loep te nemen. Voor deze 'overtreding' reikte ik het blad de gele kaart uit. Het hoofd van het Informatie Centrum vroeg me toen of ik als 'schrijver' deel uit wilde maken van het redactieteam. Mijn antwoord was, dat een ingezonden stukje over een niet voldane contributie, toch wel iets anders was dan het schrijven van een artikel. Het werd dus in eerste instantie néé, van mijn kant. "Ik weet zeker, dat je het kunt," zei hij, "want door de ludieke wijze waarop je ons duidelijk hebt gemaakt dat onze administratie niet op orde was, heb ik daar het volste vertrouwen in. Uiteindelijk heb ik toegestemd en zo nu en dan een artikel geplaatst. Het was wel spannend, want voor het eerst kon ik in het personeelsblad mijn eigen bijdrage lezen. Jaren later heb ik de draad weer opgepakt en zo nu en dan een A4'tje, langer hoefde het verhaaltje ook niet te zijn, alleen voor me zelf geschreven. Een vriend en oud-collega Victor Remouchamps, die diverse boeken op zijn naam heeft staan, heb ik van tijd tot tijd een van mijn verhaaltjes toegestuurd en hij was het ook die mij aanraade ze in boekvorm uit te geven. Aldus geschiedde.

Geert Mestrom

¹ "Were di" (Weert u) werd zo'n 700 jaar geleden al gebruikt door hertog Jan van Brabant. De Brabanders werden in de slag bij Woeringen aangemoedigd verder te vechten met de woorden: "Edele Brabanders, were di, de hertog heeft de overhand, de bisschop is gevangen". Het embleem en de wapenspreuk symboliseren de vastberadenheid en slagkracht van de vliegbasis.

Dankwoord

Een speciaal woord van dank komt toe aan Victor Remouchamps. Vriend, oud-collega en schrijver van vele boeken. Mede door zijn hulp en goede tips is dit boekwerk tot stand gekomen. Victor, bedankt!

Inhoudsopgave

Kassa 6	Afscheid 61	Klussen 117
Vakantie 8	Schutterij 63	Verrassing 119
Sara 10	Maatwerk 65	Familie 121
Sportdag 12	Kerstmis 67	Koken 123
Drukken 13	Oproep 68	Opvoeding 125
Rijles 15	All-in 70	Het Bankje 126
Aanleg 17	Verhalen 72	Prik 128
Hondengeleider 19	Kapper 74	Leergang 130
Misser 20	Geurtje 75	Floor 132
Vertrouwen 21	Sterrenbeeld 77	Dansen 134
Open dag 23	Dromen 79	Kroeg 136
Cadeau 24	Keuring 81	Reunie 138
Kamperen 26	Reizen 82	Brochure 140
Passen 28	Alles komt goed 84	Twijfel 142
Slager 30	Carnaval 86	Zitplaats 144
Wachten 32	Vijftig 88	Huisman 146
Tandarts 34	Voornemen 90	Tuin 148
Veldwachter 36	Landlucht 92	Verlangen 150
Jarig 38	Oud 94	Henkie 152
Koopje 40	Ben... even weg 96	Inspectie 154
Dag 42	Ervaring 98	Willen 156
Caesar 44	Klerk 99	Excursie 158
Kalkoen 46	Terras 101	Uitgekookt 160
Sterk 48	Straat 103	Chauffeur 161
Hengelen 50	Winkelen 105	Stille Nacht 163
Behangen 52	Uit eten 107	Bedrog 165
Vlucht 54	Prijs 109	Boer... 167
Pendel 56	Winkelsluiting 111	Onwil 169
Eetgewoonte 58	Casino 113	De lift 171
Zon-dag 60	Medicijn 115	Naar school 173

KASSA

Doornat en moe van het fietsen, strompelde Miep de keuken in. Twee zware tassen vol boodschappen hingen als de contragewichten van een Friese staartklok, aan haar armen. ‘Het water sopt in mijn schoenen’, mopperde ze, en zonder zich te bekommeren om de hoge breekbaarheid van sommige verpakkingen, liet ze beide tassen zonder veel omhaal uit haar handen vallen.

Het geluid dat daar bij vrijkwam, voorspelde weinig goeds. Dat kan er nog bij, riep ze zo nodig nog luider, hing haar natte kleding weg en begon daarna zo snel mogelijk met uitpakken. Helaas moest ze constateren dat niet alleen haar schoenen maar ook een deel van de boodschappen, de nodige waterschade had opgelopen.

Eén potje met jam en twee glazen met zure augurken, hadden de vrije val niet overleefd, terwijl de struif op een pakje boter het onomstotelijke bewijs leverde, dat de verpakking van de scharreleieren eveneens niet schokbestendig was. Ook een paar harde broodjes en een doos met lange vingers, die zich midden in het rampgebied bevonden, hadden weer het kneedbare stadium bereikt, terwijl een pak muesli een plakkerige verbinding was aangegaan met de inhoud van een jampot. Zelden had het allemaal zo tegen gezeten als op die ene dag.

Het was al begonnen in de supermarkt. Aan de kassa’s stonden lange rijen en tot overmaat van ramp, waren ook nog alle winkelwagentjes bezet. Toen er uiteindelijk eentje vrijkwam, ontstond er bijna een handgemeen tussen twee klanten die elkaar het recht op het transportmiddel betwistte. Nog voor dat het eigendomsrecht tussen de twee was geregeld, had zij al een vrijkomend karretje te pakken en verdween tussen de winkelende massa. Waar twee vechten om een been...

Een oudere dame, die het tumult om het winkelwagentje ook had gezien, richtte zich tot Miep. “Jammer, dat het winkeltje om de hoek is verdwenen, daar werden, als je er tenminste netjes om vroeg, je boodschappen nog keurig thuis bezorgd. Hoef je hier niet te vragen. En weet je wat ook erg is,” ze keek met een blik van: en ik kan het weten, “als er iets hapert aan zo’n kassa. Nou, wat denk je?” Miep wilde het eigenlijk helemaal niet weten, want ze had alleen maar vreselijk veel haast.

“Prompt lange rijen aan de kassa natuurlijk. Vorige week nog, op klaarlichte dag gebeurde het,” en ze keek omzichtig om zich heen alsof het een gewapende overval betrof. “De helft van mijn boodschappen was al piepend de loopband opgegaan, toen dat ding weigerde de prijs van een pak yoghurt op te piepen.

Nóg eens geprobeerd. Wéér geen piep. Nou, toen had je dat sproetenkopje achter de kassa eens moeten zien kijken; die wist zich geen raad.” “Zeg Carla, mijn pieper doet het niet. Wat nu?” Maar ja, Carla wist het na-tuurlijk ook niet, want haar pieper had nog nooit geweigerd; moest meneer De Vries er aan te pas komen.

“Ik piep er maar eens tussenuit,” zei Miep, die snel gebruikt maakte van een hapering in de ‘praatautomaat’, “ze hebben regen voorspeld en ik ben ook nog met de fiets.” Nog zo’n verhaal dacht ze, en ik sta tegen sluitingstijd nóg hier en koerste regelrecht op de dichtstbijzijnde kassa af.

“Meneer De Vries, kassa drie alstublieft,” galmde een hoge stem door de omroep van het filiaal.

“U had toch beter een andere kassa kunnen nemen,” hoorde Miep een bekende stem naast zich zeggen, “want waar denkt u dat ik vorige week zo lang heb staan wachten?”

VAKANTIE

Wanneer gaan we weer eens op vakantie? riep Nel vanuit de keuken terwijl ze een zojuist gejaste pieper in een pannetje met water kieperde. Het antwoord dat achter een krant vandaan moest komen, liet nog even op zich wachten; want vragen over vakantie riepen bij Frans altijd een hoge graad van hardhorendheid op. Niet dat zijn geheugen hem in de steek liet, maar, zei hij altijd, mijn geheugen weigert om de gevraagde informatie prijs te geven en dat, zo meende hij, was toch heel iets anders.

“Alles staat op de harde schijf,” zei hij, en bonkte met de knokkels van zijn rechterhand op het bovendek van zijn schedel. “Hier,” en hij bonkte nog een keer, “is alle benodigde informatie opgeslagen en daar moet je zuinig mee omgaan.”

“Te oordelen naar de holle klank is er niet veel om zuinig mee om te gaan,” orakelde Nel vanuit de keuken, “en de keren dat je als padvinder de Brunssummerheide onveilig hebt gemaakt, tellen nu niet meer mee.”

De informatie waarover Nel nog scheen te beschikken, was wel niet erg actueel, maar nochtans ging er een dreigende werking vanuit. In een computer kun je overbodige informatie wissen, maar Nel was geen computer, laat staan dat je er iets uit kon wissen. En voor het verstrekken van informatie hoefde zij ook niet op het bovendek van haar schedel te bonken, want bij haar floepte het er allemaal spontaan uit.

Nee, reizen lag hem niet zo. Dagenlang in een met tassen en koffers volgepropte auto, tolwegen en files trotseren, diverse keren de verkeerde afslag nemen en bij aankomst op de camping constateren dat je buurman twee tenten verderop staat.

Zelf was hij nooit verder geweest dan een weekje bij tante Miep op de Veluwe. Echter de druk om toch ook maar eens de eigen landgrenzen te overschrijden en zo nodig ver achter zich te laten, nam alsmaar toe. Maar waar ga je in hemelsnaam naar toe?

“Thailand,” opperde Nel.

“Veel te ver, laten we het de eerste keer wat dichterbij huis proberen.”

“België dan!”

“Nee, te dichtbij!”

“Frankrijk misschien?”

“Niet slecht!” Na nog wat gewikt en gewogen te hebben, stond de keuze vast.

“La douce France, we komen er aan,” gilde Frans, en pedaleerde rap richting bank om snel nog een paar honderd florijnen op de valutamarkt te werpen.

Maar erg overtuigend was het allemaal niet. Wat moest je eigenlijk in zo'n vreemd land?

“Je kunt je Frans nog eens ophalen,” probeerde zijn wederhelft.

“Ja, ja, jij hebt makkelijk praten, per slot van rekening heb jij 'Frans' altijd in je pakket.”

Goed, goed, hij had het haar beloofd. Maar van harte? Nee! En zo streken ze enkele dagen later neer in een dorpje dat met de omschrijving petit, nog te ruim bedeed was. De eerste gang de volgende morgen was die naar de bakker; madam de Boulanger stond hen hoogstpersoonlijk te woord.

“Toe maar,” zei Nel, “Je kunt het wel, als het nodig is spring ik wel in.”

“Deux grande stokbroden,” zei Frans zelfverzekerd, en priemde met de steel van zijn pijp in de richting van de grande stokbroden. En zie, zonder dralen griste madam twee grande stokbroden uit een mand en deponeerde ze op de toonbank. Na wat heen en weer gesteggel over wat er nu precies betaald moest worden, verwisselde de broden van eigenaar. Gearmd liepen ze vrolijk de zaak uit; mevrouw de Boulanger verbaasd achterlatend.

“Nou, wat vond je ervan?” vroeg hij, en keek haar aan alsof hij zojuist voor zijn M.O.-akte Frans was geslaagd.

“Ik wist het wel,” zei ze vleidend terwijl ze hem met een grande stokbrood in zijn zij porde, “met mijn Frans, red ik het altijd!”

SARA

Tjonge, tjonge, wat was ze toch weer druk in de weer. Nog maar net de ramen gelapt, of ze joeg de stofzuiger alweer in de hoogste versnelling tussen het meubilair door, op zoek naar alle onrechtmatigheden die de vorige dag de dans ontsprongen waren. In haar ijver, om alles, dat zonder vaste woon- of verblijfplaats bij haar was ondergedoken, op te sporen, zag ze nogal eens iets over het hoofd. Zo verdwenen manchetknopen en oorbellen met veel kabaal in de stofzak en zelfs de kater kon er over mee mauwen.

Hij werd, terwijl hij zoals gewoonlijk onder de bank over mooie poezen lag te soezen, wreed in zijn mijmeringen gestoord toen hij plotseling zijn sierlijke staart in de stofzuiger zag verdwijnen. Om niet helemaal door het monster te worden opgeslokt, had hij ter verkrijging van een zo groot mogelijk remvermogen, alle nagels moeten bijzetten. De sporen van het bijna-drama waren duidelijk zichtbaar in het tapijt achtergebleven. De staart sierde nu als een geknakte antenne, het uiteinde van het arme dier.

Mij zul je niet hebben, dacht Klaas, en hield vanachter de krant, nauwgezet elke beweging in de gaten. Om te voorkomen dat hem hetzelfde lot als de kater zou treffen, tilde hij ongevraagd zijn voeten maar zo hoog mogelijk op. Daarbij had hij het gevoel dat de poten van zijn stoel, spontaan meededen. De schrik zat er kennelijk goed in. Langzaam maar zeker verplaatste het geluid zich in de richting van de gang, raasde nog even door een slaapkamer en werd even later tot zwijgen gebracht.

“Nog even de badkamer,” riep ze in de richting van de krant en trok de deur achter haar dicht. Voor de grote spiegel bleef ze even staan en rekte zich eens behaaglijk uit. Via de dubbele beglazing op de punt van haar neus, keek ze haar evenbeeld eens diep in de ogen. Mmm... niet slecht, dan kan er nog best mee door, mompelde ze in zichzelf en verwijderde met grof geweld een opdringerig grijs haartje uit haar weelderige haardos.

Oké, oké, de spanning op het vel was wel niet meer zo strak als enkele jaren geleden, maar als je een volle eeuw, al voor de helft achter de kiezen hebt, dan wil zelfs nog wel een treurwilg de moed opgeven. Maar zover was het echter nog lang niet en ze toverde haar evenbeeld een glimlach om de mond, waarmee ze Klaas beslist op ander gedachten zou kunnen brengen. Aangezien vandaag het sanitair een hogere prioriteit had, was zijn aanwezigheid ter plekke minder gewenst. Vanwege de extra dikke sportbijlage was hij op dit moment meer geïnteresseerd in de schijnbewegingen op de grasmatt, dan in amoureuus geknuffel op de badkamer. Achteraf drong hij dan wel altijd aan op een ‘inhaalwedstrijd’.

Ze maakte zich los van haar spiegelbeeld, schakelde nog snel even een tandje bij en smeed een allesreiniger in de strijd, waarmee je met gemak zelfs het behang van de muur kon halen. Bij het verlaten van de badkamer keek ze nog even om zich heen, knikte tevreden en genoot zichtbaar van het resultaat. Om zolang mogelijk van haar inspanningen te kunnen genieten, verklaarde ze onder het motto: plonzen voor de een is sponzen voor de ander, de bad- en wasruimte voor tenminste één uur, tot verboden gebied.

“De koffie is klaar,” riep Klaas vanuit de keuken en strompelde met twee bibberende kopjes op een dun schoteltje, de kamer in. “En eh... voor vanavond heb ik voor ons beiden een tafeltje gereserveerd.”

Het licht rond hun tafel was getemperd, de muziek was sfeervol, terwijl het vlammetje van de kaars onrustig heen en weer danste. “Romantisch hé,” zei ze, en legde haar hand op de zijne. “U heeft kennelijk iets te vieren,” merkte de ober enigszins nieuwsgierig op en schonk voor elk een glas wijn in die in het licht van de kaars helrood fonkelde.

“Op je gezondheid, Sara, en nog bedankt voor alles. Ik hou van je.” Haar gezicht vertoonde plots een pijnlijke trek. “Wat is er? Voel je je soms niet goed?” Hij was zichtbaar geschrokken. “Heb ik weer eens wat te vieren en wat denk je? Kiespijn! Wat anders?”

“Misschien had je dan toch nog beter tandartsassistente kunnen blijven,” en hij lachte als een boer die kiespijn heeft. Uit solidariteit natuurlijk. En het werd nog heel laat, die avond.

SPORTDAG

Hij liep in de richting van het sportgebouw met onder zijn arm het van Rijksweg verstrekte sporttenu. Sinds zijn opleiding, lang, heel lang geleden, waren zijn sportieve activiteiten beperkt gebleven tot het aanschouwen van Studio Sport op zondagavond. De makkers die zijn kennis van sport zo vaak in twijfel trokken, hadden hem nu verzekerd, geen betere kandidaat in hun midden te weten.

Zelf hadden ze geen tijd. Veel werk. Dienst gaat immers voor het meisje. Geen 'dienstmeisje' dat zo vaak misbruikt is als zij. Het ging toch alleen maar om een plaats in het team en daar wensten zij, alleen op basis van vrijwilligheid, geen aanspraak op te maken. Niet dat het team door zijn uitverkiezing de kans op enig succes zag toenemen, dat niet, maar reglementair behoor je nu eenmaal met een compleet elftal in het veld te verschijnen.

De enige die daar, soms door kamikazepraktijken binnen de lijnen verandering in aanbracht, was de fluitist. Daarvoor werd hij dan ook door de toeschouwers rijkelijk beloond met dát deel van onze trouwe viervoeter, waarmee 'ene Jan', al zijn leven lang zit opgescheept. Kenners, meestal te vinden langs de lijn, hadden al gauw door dat dit niet het team van de toekomst was. Want terwijl op de ene helft de aanval nog in alle hevigheid woedde, lag op de andere helft, alles alweer in dekking. Een wat timide figuur, vermoedelijk eentje van de inlichtingen, had kennelijk moeite zijn dagelijks werk buiten de lijnen te houden. Hij was onopvallend aanwezig, zo ook zijn bijdrage aan het spel.

Een zwaarlijvige middenvelder, soepel aan de bal, verslikte zich echter in een schijnbeweging, draaide ongewild een keer om zijn eigen as, waardoor hij onbestuurbaar werd en raakte plotseling uit zijn baan. Zo er ooit een wet in zijn nadeel had gewerkt, dan was het wel die van de zwaartekracht. In zijn niet meer te stuiten val, sleurde hij de man van 'Studio Sport' met zich mee.

Deze voelde de lucht uit zijn moegestreden lichaam langzaam maar zeker wegebber. Hij had het gevoel alsof hij zweefde en het geluid van stemmen drong nog slechts vaag tot hem door. Het laatste wat hij zag was een 'witkiel' die zich over hem heen boog. Langzaam gleed hij weg in een diepe slaap. Dag Sport!

Drukken

Er was geen term in het leger te vinden die bij de maten populairder was dan: 'drukken'. Drukken van corvee, wachtlopen, exercitie en met op eenzame hoogte, de oefening.

Het was dan ook te verwachten dat de aangekondigde oefening voor een dag of tien op de Lüneburger Heide, de interesse voor het ziekenrapport sneller zou doen stijgen dan de bloeddruk van een kater op vrijersvoeten.

Jonge mannen, met een conditie ver beneden de welstandsgrens, zaten nu in de wachtkamer in de hoop, althans voor de duur van de Übung, medisch ongeschikt te worden verklaard. De stoelen waarop ze hadden plaatsgenomen, waren gezien de labiele toestand waarin ze verkeerden, kennelijk uit hetzelfde hout gesneden als zij die er nu op zaten.

Zwijgend staarden de meesten voor zich uit, denkend aan de wijze waarop ze een retourtje Lüneburger Heide konden ontlopen. Hoewel de bekende mutatie vrij van gebruik linker- of rechterarm hoog zou scoren, zou in plaats daarvan het linker- of rechterbeen, gegarandeerd succes opleveren. Een enkeling bladerde zichtbaar verveeld in een oude Legerkoerier, terwijl zijn buurman de indruk wekte alsof zijn houdbaarheidsdatum reeds lang verstreken was. Alvorens in zijn spreekkamer plaats te nemen, bekeek de arts de zo naar medische verzorging nooddriftige groep eens op zijn gemak. Tezamen waren ze goed voor een ziektebeeld waar zelfs Albert Schweitzer met zijn jarenlange ervaring, geen passend antwoord op had geweten.

Via de intercom riep hij de eerste 'pijnlijder' naar binnen. Voor hem verscheen een jongeman wiens zorgelijk uiterlijk het ergste deed vrezen. De wijze waarop hij naar binnen strompelde duidde al in de richting van een onwillig been. De arts wees met een priemende vinger in de richting van een stoel die pal voor het bureau stond en stelde daarbij de stereotiepe vraag: "En... wat scheelt eraan?" De man, reeds onderweg van een staande naar een zittende houding, onderbrak de vloeiend naar beneden gaande beweging met een ruk.

"Kijk dokter, als ik hier druk," hij wees een gebied aan dat de gehele dij omvatte, "dan doet het daar pijn." En de plek waar daar eindigde, reikte tot net aan de enkel. Met een plof voltooide hij het laatste gedeelte van een handeling, waarvoor een priemende vinger reeds eerder het startsein had gegeven.

Gezien de grote afstand tussen hier en daar, moest hier wel sprake zijn van een medisch mirakel. Pijn met afstandsbediening. "Kleed je maar even uit en ga daar maar op de onderzoekstafel liggen." Hoewel het uitkleden op zich geen enkele bijdrage levert aan de oplossing van het probleem, scheidt het in ieder

geval tijd en ruimte, om na te denken. Na de gebruikelijke diepe zuchten en het beluisteren van geluiden die uit de diepte van zijn lijf middels een slangenstelsel de trommelvliezen van de onderzoeker zwaar op de proef stelden, werd het eerste verkennende onderzoek afgesloten. “Als ik dus h er druk, dan doet het d ar pijn, nietwaar?” “Ja, ja, dokter, en ik mag wel zeggen, behoorlijk veel pijn,” en de manier waarop hij kreunde moest voor de arts toch wel voldoende reden zijn om de ernst van de situatie niet te onderschatten.

“En als ik d ar druk, doet het dan ook h er pijn?” “Geen sprake van dokter, geen centje last hoor.” “Goed, goed, kleed je maar weer aan.”

“En dokter, wat raadt u mij aan,” vroeg hij, hopen op een mutatie die hem zou vrijwaren van een tiendaags verblijf in een luchtig tentje ergens op de Noord-Duitse laagvlakte. “Oh, niks bijzonders, gewoon mee op oefening. En denk eraan: ‘drukken’ kun je beter aan een arts overlaten!”

RIJLES

Langzaam maar zeker moest de dag steeds meer licht prijsgeven aan de invallende duisternis. Jaap stond voor het raam en tuurde naar buiten. In de aanstormende schemering kon hij, tussen wat dunne wolkenflarden door, nog net een grote zwerm spreeuwen zien, die bezig was een landing in te zetten op een van de grote lindebomen, die schuin tegenover zijn huis in een park stond. Het oorverdovende gekrijs dat de landende troep met zich meebracht, verstomde pas nadat ieder van hen, overigens pas na het nodige 'gesnavel', zijn of haar ideale slaappleats had gevonden. De stilte daarna kwam even plotseling als de snelheid waarmee ze waren komen aanvliegen. De takken waarop ze zaten wiegden in een milde avondbries, en met hun kop diep tussen de veren, deinden ze in hetzelfde ritme, zachtjes mee op en neer.

Hij had zich verbaasd over het gemak waarmee ze het luchtruim hadden doorkliefd. Alsof er alleen maar snelwegen waren waarlangs ze zich konden verplaatsen. Niets stond hen daarbij in de weg. Geen stoplichten waarvoor plotseling moest worden afgeremd, geen wegversmallingen die alleen maar tot doel hadden om de vaart eruit te halen en evenmin stuitten ze op files of omleidingen. Hadden ze geen tegenwind, dan kwamen ze bovendien ook nog zonder vertraging op de plaats van bestemming aan.

Dan was het op de weg toch wel even anders. Met enige tegenzin bladerde Jaap door het boekje dat antwoord gaf op de honderden vragen, nodig voor het behalen van het rijbewijs. Het leek hem onmogelijk dat je met al de ge- en verboden, ook maar één meter vooruitkwam. Was je op de ene plaats verplicht om te stoppen, dan werd dat op een andere plaats, zonder opgaaf van reden, weer verboden.

Hij sloeg linksaf en ook weer rechtsaf, stond te wachten op plaatsen waar het niet mocht en parkeerde daar waar de parkeerwachters het maar al te graag hadden. Regels en nog eens regels. Niet bepaald bevorderlijk voor de aanschaf van een snelle auto. Hij maakte zich nog wat begrippen eigen die onontbeerlijk waren om de weg te vinden, die ergens tussen het oerwoud van borden verstopt moest liggen en maakte aanstalten om naar bed te gaan. Immers, de volgende dag stond zijn eerste rijles op het programma. Met het lesboek onder zijn kussen, viel hij in slaap.

Het motregende toen hij de volgende morgen de gordijnen van zijn slaapkamer opende. De grote lindeboom in het park stond er triest en verlaten bij. Zijn logés, van de afgelopen nacht, bleken op een enkele achterblijver na, met de noorderzon te zijn vertrokken.

Een lesauto draaide langzaam de straat in. Hij liep naar beneden, griste zijn jas van de kapstok en trok de voordeur achter zich dicht. De instructeur stond hem al op te wachten. “Niet bepaald het beste weer voor een beginner,” sprak hij met vriendelijke stem en stak, ter begroeting, zijn hand uit. Toen hij instapte had Jaap het gevoel, alsof de achterblijvers in de lindeboom, het tafereel in de straat gadesloegen.

Het was net alsof ze ergens op zaten te wachten. Op aanwijzing van de instructeur, startte hij de motor, schakelde in de eerste versnelling en liet de koppeling opkomen. Hortend en stotend kwam het voertuig in beweging en hij, noch de instructeur, kon voorkomen dat de motor afsloeg.

“Niet slecht voor de eerste keer,” grapte Jaap en hij zag door de voorruit hoe de spreeuwen in een sierlijke vlucht, het vrije luchtruim hadden gekozen. En ze hadden niet eens een gevarendriehoek bij zich. Jaap restte slechts het grauwe beton en een oerwoud aan borden.

AANLEG

Als het even kon, dan verplaatste Sjakie zich nooit te voet. Zijn antipathie daartegen was waarschijnlijk al ontstaan, toen hij voor het eerst in zijn nog jonge leven op een driewieler werd gezet. Om zijn stuurmanskunst te beoefenen, had hij de beschikking over de keuken, het gedeelte rond de tafel in de woonkamer en het gehele terras aan de achterzijde van het huis; tenminste zolang het 'bewakingsstelsel' zijn doen en laten in de gaten hield.

De strikte order, om niet buiten het opgegeven gebied te oefenen, lapte hij onmiddellijk aan zijn felrode laarsjes, zodra hij bemerkte dat het systeem niet optimaal functioneerde. Menigmaal wist hij aan de aandacht van ma, altijd druk, druk, druk natuurlijk, te ontsnappen, en het ging ook evenzoveel keren fout. Het litteken dat hij eens door een botsing met de postbode had opgelopen, schitterde nu als een opkomende maan boven zijn linker wenkbrauw; terwijl zijn driewieler, onder het gewicht van de vallende postbode, franco bij de sloop kon worden afgeleverd.

Met de autoped, tweedehandsje van zijn oudere broer, ging het al niet veel beter. Toen hij eens in een overmoedige bui, naar later bleek, beschikte hij over een heel arsenaal van die buien, de wegligging van de tweewieler eens wilde uittesten, ging hij in een bocht onderuit. Het voorwiel klapte volledig dubbel en hij verdween ongewild met een verticale duik in een modderig slootje aan de kant van de weg. Zijn step volgde met een gebroken voorwiel, gelukkig voor hem in een iets hogere baan en bleef in het prikkeldraad van een weiland hangen. Noodgedwongen moest hij te voet naar huis en in feite werd hiermee, het tijdperk van zich moeizaam voortbewegen, afgesloten.

De daarop volgende jaren fietste en bromde Sjakie zich met veel vallen en opstaan door zijn tienertijd heen en naderde hij langzaam maar zeker de leeftijd, waarop hij geacht werd aan het grote verkeer deel te nemen. Hij besteedde veel aandacht aan het theoretische gedeelte, zodat hij straks, tussen de wirwar van borden en wegmarkeringen, precies wist wat hij wel maar bovenal wat hij niet mocht in het verkeer. Gewapend met die kennis kon hij eindelijk aan het praktische gedeelte beginnen. Een beetje gespannen, maar toch wel vol goede moed, stapte hij op een zonnige middag voor het eerst achter het stuur van een echte vierwieler.

De instructeur legde hem eerst alles uit over handels en klokjes; dat het kijken in spiegels niet ijdel maar bittere noodzaak was en dat de stand van de voet op het gaspedaal bepalend was voor de snelheid. Zijn eerste rijles verliep buitengewoon goed en hij had het gevoel alsof hij al kort voor zijn rijexamen stond.

“Het lijkt wel alsof u tussen de wielen geboren bent,” sprak de rijinstructeur vol bewondering, “maar vergeet niet, dit is nog maar het begin, het meest moeilijke moet nog komen.”

Nou was hij wel niet tussen de wielen geboren, zoals de rijinstructeur had opgemerkt, maar hij had er in de voorbije jaren, toch heel wat keren tussen gelegen. En dat schijnt op de duur toch wel door te werken.

Voor Sjakie maakte het allemaal niet zo heel veel uit, want zijn natuurlijke aanleg voor het bedienen en besturen van alles dat op twee of meer wielen verplaatsbaar was, moest al in een vroeg stadium zijn ontwikkeld.

Dat het leergeld van toen een stuk lager lag dan het lesgeld van nu, had hij inmiddels al in zijn portemonnee gemerkt.